

DANICA.

CERKVEN ČASOPIS ZA SLOVENSKE POKRAJINE.

Oče naš v sonetih.

In nas ne vpelji v izkušnjava!

VI.

Na goro satan Jezusa postavi,
Mu kaže vseh kraljestev veličino:
„Poglej, vse to bom tebi dal v lastnino,
Če pred me padeš, moliš me“, pristavi.

Z mogočnim glasom, da doni v dolino,
Zakliče Jezus: „Jaz in pa v izkušnjava;
Poberi satan se, od tod se spravi,
Bogu služiti moraš ti edino!“

Pobegne satan; angelji iz raja
Hité nato Zveličarju postreči,
In zmage pesem zapoje mu v slavo.

Otroci tvoji, zmagamo da zmaja,
Daj Oče naš! te prosimo klečeči:
In nas ne vpelji slabih v izkušnjava.

Radoslav Silvester.

XVII. nedelja po binkoštih.

Učenik! Katera je velika zapoved v postavi? Jezus pa mu je rekel: Ljubi Gospoda svojega Boga . . . Ta je največa in prva zapoved.
(Mat. 22.)

Šetala sta oče in sinček ob koncu dneva na zapadno stran, uprav ko se je božje solnce bližalo zatonu. „Kdo je to veliko luč zažgal in kdo jej velevala, da gre

sedaj na svoj počitek?“ tako mali vpraša očeta. „Oni, ki je nad nas vse; naš Vse-dobrotnik in Vsegospodar. To je oni, od kojega tudi sam vse poprej prejmem, nego je morem tebi izročiti —“, je bil očetov odgovor. „Potem pa moram tega gospoda še bolj ljubiti od vas oče?“ — „Tako je res in tako je prav, moj dragi: Ljubi Gospoda svojega Boga . . . Ta je največa in prva zapoved —“ konča oče pogovor.

Dragi! Ne bilo bi mi sicer treba vam posebej povdarjati, kako popolnoma bitje je naš Bog v nebesih, kako nad vse bogat in nad vse dobrotljiv in kake večje ljubezni vreden, nego je vse to skup, kar nam na vrsto pride v življenju.

A da nam je pa ta velika resnica o potrebnosti ljubezni do Boga kar mogoče vedno živo pred očmi, poučimo se vendar le danes o tem, da Boga prvič moramo ljubiti zato, ker je Bog in drugič zato, ker je naš nad vse dobrotni Gospod.

1. Boga moramo ljubiti zato, ker je Bog.

Kaj prav za prav umevamo z izrazom Bog?

Če govorimo besedo Bog, mislimo si neskončno popolnoma bitje, v katerem je vsa moč, vsa razumnost, vsa svetost, vsa dobrotnost, vsa lepota — sploh vse to, kar značimo z enim izrazom, če pravimo: vsa popolnost.

Če si mislimo Boga, menimo bitje, ki nima med drugimi enakosti in se že zaradi tega mora prvo imenovati.

Bitje, ki bi mu manjkalo kake popolnosti in ki bi še kje v stvarstvu imelo si kako enakost — ono bitje bi potem Bog ne bilo.

Povzemimo vse vkup, kar svet zedinjuje velicega in čudežnega — a vse to skupno božjega veličastva in njega lepote vendar le doseči ne more. Mislite si vso moč in in mogočnost zemskih kraljev; vso čast in slavo raznih junakov; vso učenost učenih; vso pravičnost sodčih; vso postavnost modrijanov tega sveta; vso lepoto poldnevne in nočnega nebesa nad nami in vse, kar nam narava krasnega rodi. Vse to je res nekaj velicega, a v vsem tem so vendar le zaznati pomankljeji, ki se ne strinjajo z božjim bitjem.

Saj je človeškim kraljem dostikrat omejena njihova mogočnost; junakom vendar le mnogokrat odreče pogum; učeni le prevelikrat premalo vedo — najučenejši njih, Sokrat, je dejal: „To vem, da ničesa ne vem;“ sodniki pridejo časih do nedognanosti, da ne morejo naprej; modrijani tega sveta morajo čestokrat pripoznati svojo nemodrost; tudi veličastno božje stvarstvo pride iz reda ter se jame tresti in narava se le pogostokrat ustavi v svoji rodovitnosti ter nam nudi mesto rmene pšenice — trnje in osat.

Poglejte pa na božjo popolnost; na božjo moč, ki se jej nikdo ne ustavi; na božje vladarstvo, ki mejá ne pozna; na božjo modrost, ki jej ni konca; na božjo svetost, ki jej ni sence; na božjo dobrotnost, ki nima mere; na božjo lepoto, ki nima nikake pége — in prepričate se ob enem, kakošno bitje mora to biti, ki mu pravimo: naš Bog.

Vse na svetu pogine: lepoto uropajo leta; zlato in srebro tatje; naklonjenost ljudi nam vihrava strastnost ugonobi; vse krog nas se večidel v kratkem času spremeni — Bog pa je tisti, ki ob vsem tem spreminjanjem se vrvenju biva vselej ta isti: ta isti, kakor je bil — kakor je in kakor bode. — Tak je naš Bog!

Povejte mi zato, dragi, ni-li — če je z Bogom tako — nili on edin vreden popolne naše ljubezni; ni-li on tisti, ki nam ga je brezpogojno in nad vse drugo ljubiti?

2. Boga moramo tudi zato ljubiti, ker je naš nad vse dobrotni Gospod.

Kako nastane ljubezen in česa ljubimo navadno na svetu? Ljubezen nastane, če se kdo prepriča o popolnosti ljubljene bitja. Zato se temu daruje srce, o kojem se misli, da ima prav veliko ali pa vse dozdnevne popolnosti. Veče če so te popolnosti, večja je naša ljubezen. In ljubezen bode stanovitna, če ljubljena oseba za vselej ohrani te popolnosti ali si je pa še umnoži.

Ker ima pa Gospod, naš Bog, vse dobre lastnosti v najvišji mogoči meri — in vse to nam, svojim stvarjem v prid, zato je tudi naravno, da moramo Boga ljubiti nad vse in da ga res ljubimo nad vse, če smo dobri njegovi otroci.

Pripravljeni smo žrtvovati se za človeka, ki nam je naklonjen. Žrtvovati se hočemo za njega, o kojem vemo, da nam je naš odkritosrčni in skrbni prijatelj. Kako ljubeznijo spremljamo vsak prijatelj korak; kako se potrujamo, da mu na vsak mogoč način izkažemo svojo hvaležnost in svojo ljubezen. Kako smo vdani njegovi volji in kako bi v ogenj zanj pohiteli, ko bi menili, da tega zahteva naša ljubezen do njega.

Ali torej Bog, naš Gospod, ne bo v toliko viši meri vreden naše ljubezni; on, ki nas vsak dan obklada z dobrotami, kojih iščemo drugod zastonj, — saj nam stvarjena osebnost teh dobrot niti dati ne more. Ali ne bo neskončne naše ljubezni vreden ta naš Gospod, ki je nas vse sprejel ne za sužnje, nego za otroke in je dal svojega edinorojenega Sinu za vesoljni človeški rod, da smo vsi mi rešeni bili. Ali ne bo neskončne naše ljubezni vreden ta, ki je popolnoma nas vtešujoča hrana v prsv. zakramentu tukaj na zemlji prav tako, kakor nam taka hrana za večno hoče ostati onostran groba, v nebesih?

* * *

Ker je Bog to, kar beseda pravi: najpopolneje bitje; ker Bog tako ljubi vesoljni človeški rod in nas in nam deli takih in

tolikih dobrot — razvidna je iz tega naša dolžnost, da ga ljubimo tudi mi; ljubimo bolj nego vse, kar smo na svetu ljubiti v stanu. — Zato naj nam je vselej in povsod nad tekom našega zemskega življenja zapisana evangelijska beseda: „Ljubi Gospoda svojega Boga iz vsega svojega srca in iz vse svoje duše in iz vse svoje pameti — ta je največa in prva zapoved.“ Amen.

Marijini godovi.

(Konec.)

Sploh znan je god obiskanja Marije Device dne 2. malega srpana. Po angeljevem oznanenju je šla jadrno Marija v Hebron do Elizabete razodet ji skrivnost, ki pa je bila tudi teti objavljena. Radostno je zapela pesen, ki se ponavlja od tedaj že dvajset stoletij: „Veliča duša moja Gospoda in vzradoval se je duh moj o Bogu spasu mojem...“ Ob štajerski meji pravijo Slovenci temu godu „o Devici Mariji.“

Kmalu potem, dne 9. malega srpana je god čudežev preblažene Device ali kraljice miru. Hvaležni otroci se radi spominjajo darov svoje matere; zakaj bi se mi ne spominjali čudežnih milosti, ki nam jih deli na svojih božjih potih presveta Bogorodica? izmed najplemenitejših darov je pač dar miru; vsak si ga želi. Najde ga pri Mariji, ki je kraljica miru.

Po majhnem presledku srečavamo dne 16. malega srpana god Matere božje karmelske ali škapulirske. Znamenita je bila gora karmelska v stari zavezi. Bila je bivališče proroku Eliji. V novi zavezi so se zbirali na njenem krilu Jezusovi učenci in častili njegovo božjo mater. Odondot izhaja red karmeličanov, ki so bili posebni častilci Marijini in so stanovali v kočicah na karmelski gori. Predniku tega reda Simonu Stoka je dala Marija obleko „škapulir“, namenjeno menihom, a tudi drugim Marijinim častilcem. Izprva so samo karmeličani praznovali god Marije karmelske ali škapulirske. Leta 1726 pa je papež Benedikt XIII. razprostrl ta god na vso cerkev.

V nedeljo po osmini Marijinega vnebovzetja praznujemo god najčistejšega srca preblažene Marije Device. Po enem izmed

največjih praznikov Gospodovih — po Telovem — prihaja god presvetega Srca Jezusovega, po najslavnejšem prazniku Marijinem — po njenem vnebovzetju — pa god njenega srca. Obe najblažji senci sta nam odprti. Hitimo zajemat iz nju milosti vsak dan, zlasti pa o njunih godovih!

Malo znan je god preblažene Device Marije tolažnice, ki se je spominja sveta cerkev vsako leto tisto nedeljo v osmini praznika sv. Avgušтина. Tega velikega izpreobrnjenca je obilil sv. Ambrož s krstno vodo. Njegova duša je prejela obleko posvečujoče milosti božje na priprošnjo Marije Device. Novega človeka je oblekel krščevalec v novo obleko: v črno haljo opasano z usnjatim pasom. Ta pas si je ohranil avgušтинski red v znak spoštovanja do preblažene Marije Device, do svojega ustanovnika Avgušтина in do njegove pobožne matere Monike. Nastali ste dve meniški družbi: prva se je zvala družba opasancev sv. Avgušтина in sv. Monike, druga pa si je zdela ime preblažene Device Marije tolažnice. Obe družbi je strnil v eno papež Gregorij XIII. Avgušтинci so jeli praznovati god Marije tolažnice in ga še praznujejo; a tudi mi se moramo hvaležno spominjati tiste, ki se nam je skazala tolažnico v mnogih bridkostih.

Mesec kimalec ima poleg dveh zapovedanih praznikov Marijinih še god Marije Device, rešiteljice jetnikov. Ta god nas spominja žalostne dobe, ko je na stotine kristijanov ječalo v mavriški sužnosti na Španjskem in v severni Afriki. Marija se jih je usmilila. Po njenem nagibu se je ustanovil l. 1223. na Španjskem meniški red za reševanje jetnikov. Pokroviteljica tega reda je bila Marija. Po petstoletnem plodnosnem delovanju je prenehal omenjeni red, ostal pa je god Marije Devica, rešiteljice jetnikov.

Drugo nedeljo rožnovenskega meseca praznujejo v nekaterih pokrajinah god materinstva preblažene Marije Device. Sveta cerkev hvaležno obnavlja spominj na najvišje dostojanstvo, ki ga je dosegla Marija, postala je Mati božja, a ostala neoskrunjena Devica.

Na to skrivnost nas opozarja sveta cerkev tretjo nedeljo meseca vinotoka, o godu deviške čistosti naše ljube Gospe. Kako je trepetala zanjo Marija ob najmanjši nevarnosti. „Kako se to zgodi, ko moža ne poznam?“ vprašala je

angelja. Rajši bi bila zavrgla dostojanstvo materinstva, nego prelomila obljubo vednega devištva. Oj, da bi tudi nas sprejela v svoje varstvo brezmadežna devica, kadar se dviga krog nas nečista izkušnja.

God varstva Marijinega je v naši škofiji tretjo nedeljo meseca listopada. To svetkovino so ustanovili v hvaležno priznanje Mariji, ki se je tolikrat skazala varuhinjo sv. katoliške cerkve in posamičnih kristijanov.

Ni ga meseca brez Marijine svetkovine. Tudi listopad ima dve. Dne 21. listopada je god darovanja Marije Device v tempelju. Verodostojno izročilo pravi, da sta Joahim in Ana privedla svojo triletno hčerko v jeruzalemski tempelj in jo darovala Bogu in da je Marija ostala tamkaj enajst let posvetivši se službi Gospodovi. V glagolski mašni knjigi, potrjeni od Leona XIII., se zove ta svetkovina: praznik predstavljanja blažene Deve Marije.

Za tem starodavnim praznikom prihaja Marijin god iz novejšje dobe, namreč god prikazni brezmadežne Device Marije svetinjske dne 27. listopada. Leta 1830 se je prikazala Marija pobožni redovnici Katarini Labure in ji velela, naj da na čast njenega brezmadežnega spočetja napraviti svetinjo. Na licu bodi vpodobljena presveta Devica s kačo in zemljo pod nogami in z napisom: O Marija, brez greha spočeta, prosi za nas, ki se zatekamo do Tebe! Narobe pa bodi vtisnjeno Marijino ime s križcem in z dvema srcema, eno bodi prebodeno, drugo pa s trnjem ovito. Redovnica je storila tako. Nagloma se je jela širiti znamenita svetinja in čudovit je bil njen upliv. Po njej je privedla Marija žida Alfonza Ratisbona v katoliško cerkev. Spominj na čudovito Marijino prikazen je dovolil papež Leon XIII. praznovati redu sv. Vincencija Pavlanskega, ki je bil od nekdanj iskren častilec Marije brez madeža spočete.

L. L.

Kaj in kako naj beremo.

Važne so besede sv. Pavla, ki pravi: „Vse poskusite, kar je dobrega ohranite.“ Berilo ne bodi nasprotno niti veri, niti pravosti. Berilo ne sme naše vere niti omajati, niti slabiti. Jako škodljivo je branje, ki budi slabe misli in hudo poželenje in neti podle strasti.

Glede berila veljajo besede o. Noldin t. J., ki je rekel nekoč: „Vedno vam bodi resno in koristno opravilo.“ Tako bodi tudi berilo: resne in koristne vsebine. Glede knjig in časnikov ni vsega si omisliti, kar nudijo bukvarji. V tem oziru modro ravna tisti, kateri kupi knjigo, kojoj mu je priporočil zanesljivi prijatelj, ki jo je sam prebral. Vprašanje nastane: kako brati knjige in časnike.

Prvič ne prehitro, kajti kedor hitro bere, malo zapomni in si poškoduje vid: ker mu kri v možgane in v oči hiti.

Drugič ne brati predolgo časa, zlasti ne v pozno noč, kajti tako branje silno oči slabi in je zdravju sploh škodljivo.

Zdravniki tudi pravijo, da je jako kvarljivo za oči, ako bereš o mraku, ko ni zadosti svetlobe. Prav tako tudi ni zdravo brati med obedom, ker to prebavljanje jedi ovira. Varovati se je drobno tiskanega berila, katero vid zelo slabi.

Ko bereš, beri iz dobrega namena na čast božjo. Svetovati je, da zapišeš jedrnate stavke, značilne izreke modrega in krepostnega človeka, pa tudi kratke lepe zgodbe. Tako si napraviš lepo zakladnico, iz katere boš lik modremu možu jemal novo in staro.

Kaj pa časniki? Nekateri časniki so politični. Kako je je brati? Uvodni članki so često plitvi, ali pa bojeviti. Menda je tisti učitelj pravo zadel, ki je rekel, da uvodnih člankov ne bere. Dobi se pa v njih časih kako dobro zrno. Političnih listov si ljudje naročajo, da izvedo razne novice in ponudbe v inseratih. Politični listi so važni za dobe volitev v deželni zbor. Zlasti rabijo volilcem, še bolj pa raznim kandidatom. Političnih listov ni svetovati ženskemu spolu. Prav tako tudi ni dobro za kmete in obrtnike, da se preveč s politikom pečajo, ker na ta način bi kmetijstvo in obrt zanemarjali sebi na gmotno škodo. Za vspešno politiko je pač treba temeljite učenosti zlasti v zgodovini, mirnega duha, trezne razsodnosti, nesebičnosti in samozatajevanja. In kjer vsega tega nedostaje, nahajamo često neplodovitih bojov in ne pridemo iz zmešnjav. — Jako zanimivo je branje časnika, ako si v roke vzameš kak zemljevid.

Strokovni listi so dvojni: poljudni in znanstveni. Te liste pa smemo z večjo pazljivostjo in pozornostjo brati, kakor politične liste. Dostikrat nam ti listi nadomestujejo znanstveno knjigo,

ker nam pojasnujejo posamezne slučaje. Koristno je, da si delamo izpiske iz takih listov. Posnemanja vreden je tisti učitelj, ki je imel vedno pri sebi svinčnik in knjižico. V to je zapisoval, kakoli je zase zanimivega našel. Najbolj umestno bode, ako človek dopoldne izvršuje svoja stanovska opravila, popoldne ali na večer pa prebira došle časnike. Župnik Alojzij Kumar.

Zrno, ki naj zgnije v zemlji, da zopet obrodi nov sad.

Potovala sta tovariša skupaj skozi deželo. Ko sta med potjo prenočevala v neki vasi, zasliši se nakrat grozno vpitje in plat zvona, nazzanjajoč, da je ogenj v kraju. Prvi se dvigne, proč vrže kovčeg in potno patico ter hiti na pomoč. Drugi pa pravi: Zakaj neki bi se midva tukaj trudila? Saj imajo sami dovolj pomoči; midva vender nisva tukaj domačina?

Toda prvi se ni zmenil za družega odvrčanje, nego hitel je na pogorišče do hiše v plamenu; tovariš pa je med tem počasi za njim postopal in gledal od daleč.

Pred gorečo hišo je stala mati kakor omamljena in je vpila: „Moja otroka, oj moja otroka!“

Ko je tujec to slišal, skočil je v gorečo hišo, kjer je pokalo tramovje in padalo na tla krog njega. Ljudstvo pa je zagnalo glas: Ta je izgubljen!

Ali glej, za malo časa se pokaže sredi izmed ognja z ožganimi lasmi in prinese dva otročiča materi na rokah. Mati strastno objame otroka ter pade ptujcu pred noge. On pa jo vzdigne in tolaži. Med tem se je sosedlo vse hišno tramovje.

Sedaj se zopet snideta potnika. Brezposelni tovariš govori pogumnemu rešitelju: Kedo ti je vender veleval staviti svoje življenje v tako smrtno nevarnost?

„Tisti“, mu odgovori, „ki mi veva zrno v zemljo položiti, da tam zgnije in zopet obrodi nov sad.“

„A kako“, odvrne drugi, „ako bi te bili v žerjavici pokopali ogoreli hišni tramovi?“

Nasmehne se mu milosrdni rešilec govoreč: „Potem bil bi pa jaz tisto zrno, ki naj zgnije v zemlji, da obrodi nov sad.“ Gospica Lidija.

Leon XIII.

Papeža Leona XIII. mladost.

Papež Leon XIII. je bil rojen dne 2. marcija 1810 v Karpinetu, škofije Anagno na italijanskem. Dano mu je bilo ime Joahim. Mašnik je postal l. 1837; nadškof Damietski je bil imenovan 27. januarija 1843; v škofa posvečen dne 19. februarija 1843; škof v Perugiji je postal 19. januarija 1846; kardinal bil imenovan dne 19. decembra 1853; za papeža izvoljen dne 20. februarija, kronan 3. marcija 1878; umrl pa je dne 20. julija 1903, star 93 let 5 mesecev in 18 dni. Tedaj je bil Leon mašnik 65 let, škof nad 60 let, papež pa 25 let in 5 mesecev. Letošnjo zimo bi bilo 50 let, kar je bil imenovan kardinalom.

Oče mu je bil Dominik Ludovik Pecci, rojen dne 2. junija 1769, umrl 8. marcija 1838. Mati pa Ana Prosperi Bucci rojena 30. decembra 1769, umrla 5. avgusta 1824 ko je bil Joahim 14 let star. Oče je bil graščak, posestnik le majhne grajščine, mati pa je prinesla veliko doto v zakon. Mati je bila jako dobrotljiva, često je pripravila cele peke kruha za uboge. Bila je ne navadno plemenita in pobožna žena. Stariši so hoteli Joahima dati v vojake, a je izrazil željo, naj bi smel študirati ter postati duhovnik, da bi mogel tako pisati, kakor je pisal sv. Tomo Akvinčan, o katerem mu je mati vedela toliko povedati. Ko mu je bilo 8 let, poslali so ga stariši v Viterbo do jezuitov, kjer je bival 6 let, tu so mu bili jezuiti učitelji in vzgojitelji. Koj tukaj že je mladi Joahim položil temelj svoji izredni jezikovni izobrazbi v latinščini. Po smrti svoje matere l. 1824 je mladi Pecci vsled očetove želje zapustil Viterbo ter se podal v Rim in je ondi na gregorianskt univerzi ali na rimskem kolegiju nadaljeval študije. Tu se je dijak Pecci posvetil literaturi in retoriki, ter pozneje pod vodstvom oo. Piancini in Karafé modroslovju. Ko je Pecci l. 1832 dovršil bogoslovske in modroslovske študije, vstopil je v akademijo „dei nobili“, kjer so se mladi duhovniki izobraževali najbolj za službo diplomatov. Leta 1835 je imel Pecci o nekem cerkveno-pravnem vprašanju tako sijajno disputacijo, da je kardinal Sala, ki je bil častni predsednik oni slavnosti, postal od tega dneva najboljši prijatelj in vplivni pokrovitelj mlademu Pecciju.

Dne 31. decembra l. 1837 je bil Joahim Pecci v mašnika posvečen in dan pozneje 1. januarija l. 1838 je obhajal novo mašo v mrtvaški sobi sv. Stanislava Kostka.

Župnik Alojzij Kummer.
(Dalje prihodnjič.)

Kako Pija X. popisuje Lorenzo Perosi.

Dirigent sikstinski kapeli v Rimu, Lorenzo Perosi, sestavlja uprav sedaj velik oratorij „Poslednja sodba“ ter biva radi tega v svoji vili blizu kraja Borgo a Buggiano na Toskanskem.

Vprašali so ga tam znanci: kakošni so njemu bili vtisi, ko je bil kardinal Josip Sarto izvoljen papežem.

Odgovoril je: Veselje mi je bilo veliko, sosebnno še zato, ker mi je došlo s cela nepričakovano. 5 let sem vedno bival ob njem. Odredil mi je malo bivališče v beneškem patrijarhatu in kosil ter večerjal sem vsak dan z njim. Tajnik mu, msgr. Bressan, mu je sedal vselej ob desni, jaz ob levi. Kar ima pobožnost veselostnega in ljubeča v sebi, vse to je na tem možu. Sebe se misli zadnjega, je pa vendar le ob enem hvaležen za vsako izkazano si pozornost. Nobena težava ga ne straši, da bi ne izpeljal tega, kar se mu dozdeva za pravo in za boljše. Popolnoma vladar je nad samim seboj. Rad čuje menenja družih in nikoli ga ne moti ta ohola misel, da mu je nepotreben svet družih ljudi. V tem, da rad posluša sveta družih, se razlikuje od onih ošabnežev, ki vselej prodreti hočejo svojimi nazori ter se delajo krepke uprav zato, ker so slabotni. Trdne volje je in jasno razsoja ob najtežavnih zadevah. Da bi se pa pogledati moglo v srce tega moža, moralo bi se bivati ob njem, kakor je meni bilo usojeno. Spominjam se namreč, kako je ob nekaterih težavnih prilikah znal odpušiti in narediti mir tam, kjer se je zdel nemogoč. Prav ob takem pa mu je zažarel veselja ves obraz. A tega nikari ne mislite, da bi ob vsej svoji zgovornosti odkril kedaj prav posebno veliko. Zelo previden je namreč v besedah. Ob obedih, kjer je vladal pač familijarni ton in se mu nikdar ni bilo bati, da bi sploh kedo česa izdal, ob obedih ni namreč nikoli obravnaval o stvareh svoje škofije. Bral sem nekje, da je kardinal Sarto rad nekoliko pokartal po obedu. To ni resnica! Nikoli ga nisem videl v kaki igri.

Kard. Sarto je bil mož dela, vsak neposleni trenutek bi se mu bil zdel izgubljen čas. Oddiha za delo ni trebal družega, nego malega izprehoda in svežega zraka. — Jaz pa sem se tako-le seznanil s Pijem X. Še kakor kapelan si je mnogo bil prizadeval, da se cerkev očisti nevredne si muzike. Ko je bil pa postal škof v Mantovi, pričel je sam poučevanjem gregorijanskega petja v bogoslovnem semenišču. Ko je bil l. 1894. še v Mantovi, toda že imenovan kardinalom in beneškim patrijarhom, pa mu je nedostal še „exequatur“, bilo je imenovati dirigenta pevskemu zboru v beneški stolnici sv. Marka. Kard. Sarto je osebno deloval za-me. Lahko mu to ni bilo, ker sem bil takrat še le 21leten. Klicali so me bili sicer za kapelnika in profesorja konservatoriju v Parmu, a odločil sem se za Benetko: To pa je bila moja sreča. Za to beneško stalo, za ona petera leta dušne moje zbranosti in očetovskih njegovih navodil mu bodi večna zahvala. — Težav nam pa v Benetkah ni manjkalo. To sosebnno še zato, ker sem bil takrat res premlad. Energično se je kardinal Sarto zavzel za prenovitev cerkvene muzike in petja. Večega veselja pa mu ni bilo, nego da je zbral krog sebe mladostnih pevcev in da jim je mogel izročiti kakega daru. Vladala mu je v vsem ljubezen do umetnije in pa visoko spoštovanje do cerkve. Zato nikakor ni dovolil, da bi se bil moj prvi oratorij proizvajal v kaki cerkvi, akopram mu je bil tako zelo na srcu. Odločil je raje v to gledališče „Fenice“ ter došel tje osebno. To zadnje se je opazovalo tudi nedeljo njegovega kronanja v Rimu. Ker vsi po njegovem velevanju tiskani opominji niso izdali: naj se v cerkvi sprejme brez hrupa, pokazal je svojo trdno voljo roko naznanjujoč „tiho!“ takrat, ko so ga prvokrat — torej slovesneje kakor bo kedaj še mogoče — nesli bili papeža na prestolu v Vatikan. — Toliko Slovenci sodbe o Piju X. iz ust merodajne osebnosti, umetnika Perosi-ga. Iz teh brezdvombeno večih besedi se prepričujete, da je božja previdnost posadila na prestol svetega Petra moža previdne ponižnosti — ohole glave so uborne ter prazne glave! — moža, ki ceni tujih naziranj, a je ob enem trdnovoljen; moža, ki mu je izgubljen vsak brezdelalni trenutek; pravega spoštovatelja miru v Gospodnjih svetiščih. — Kakor tacega naj Bog živi Pija X.

Iz svetá.

Praznovanje 50letnice verske resnice brezmadežnega spočetja Marijinega. Že pokojni sv. oče Leon XIII. je nameraval slovesno praznovati polstoletnico, odkar je bila razglašena dne 8. grudna 1854 verska resnica, da je Marija brez madeža izvirnega greha spočeta. To blago namero rajnega papeža hoče izvesti sedanji poglavar sv. cerkve Pij X. S posebnim pismom se je pozval do kardinalov: Vanutellija, Rampolle, Ferrata in Vivesa in jih potrdil za člane slavnostnega odbora, ki naj vkrene vse potrebno, da se rečena obletnica dostojno praznuje.

Večna molitev v Parizu. Pariz, ki je štel l. 1901. nič manj nego 2,750.000 prebivalcev, ima 69 katoliških župnij, pač majhno število za ogromno množico katoličanov. Mnogo je dobrih med njimi in ti se radi zatekajo k Jezusu, navzočnemu v presv. Rešnjem Telesu, da ga molijo. V vsaki župni cerkvi pariški se opravlja večna molitev in sicer po tri dni. Takisto se vprizarja ta pobožnost po nekaterih kapelah raznih redov in zavodov, tako da traja večna molitev v Parizu nepretrgoma vse leto. Vsak dan je v tisti cerkvi, kjer se opravlja, nekaj pridig. Na ta način nadomešča večna molitev misijon. Moški društveniki sv. Vincencija so uvedli molitev po noči od 10 do 5 ure. Vdeležba je ogromna. Ob koncu molitve je v cerkvi velika procesija s prižganimi svečami. Prekrasen je ta sprevod zlasti v noterdamski cerkvi konec cerkvenega leta; 12 do 15 tisoč oseb je tedaj navzočnih v onem veličastnem svetišču in več tisoč mož gre za procesijo — vsi z gorečimi svečami, ki čarobno razsvetlujejo cerkev. V spravni cerkvi presv. Srca Jezusovega na Montmartru je že več let običajna večna molitev, h kateri romajo verniki iz najoddaljenejših koncev mesta. Razna društva in bratovščine, tudi izvenpariške, prihajajo tjakaj včasih po tri, štiri in še več opravljat pobožnost pred Najsvetejšim. Po noči se vrste društva; to uro moli eno, drugo uro drugo društvo. Blizu cerkve so pripravljene velike dvorane s posteljami, da si morejo odpočiti molilci.

H.

Mučenci.

Starokrščanska povest Milutina Mayerja.

(Dalje.)

„Milost Duha presvetega, tretj^á božj^á oseb^á, razlij se nate in ravnaj tvoja pota!“ izpregovori

Sever. „Čul sem o tebi, kako si plemenit in milosrčen. To svedoči ljubav, ki si jo skazal svojemu sužnju, ko si ga osvobodil. Vedi, da nas gospod Krist uči, da smo si vsi ljudje po narodi enaki in da ni razlike menoj in teboj in onimle, ker smo si vsi bratje v Kristu in nam je vsem Bog oče. Prav ta ednakost nas zedinja vse v eno nerazvezno celoto in nas nagiba na medsebojno ljubezen in milosrčnost: Zakaj, kakor je naš Gospod le eden, tako smo tudi mi vse eno. Prav zaprav, mi kristijani smo le ena duša v tolikih telesih. Združuje nas nauk Kristov in krepča, da moremo premagati vse izkušnjave. Čul si gotovo o tolikih mučencih? Njihova kri je porajala nove kristijane, ki so neustrašeno svedočili ob istinosti naše vere . . . Zato so nas razvpili pogani za čarovnike, ki so v zvezi z nečistimi duhovi . . . Oni kar ne morejo pojmiti naše oduševljenosti in neustrašenosti . . .“

„Kako naj bi jo pojmnili, ko se klanjajo svojim kamenitim bogovom! Koliko je dandanašnji Rimljanov, ki ne verujejo v svoje namišljene bogove, nego se jim sami posmehujejo? . . . Vsi obredi in vse svetkovine so samo puhio zunanje znamenje, ki naj prostemu ljudstvu pokaže, kako odlični Rimljan spoštuje in ljubi svoje bogove,“ pripomni Julij.

Še sta govorila, ko se je prikazal na pragu dijakon Hilarij, visok in lep mladenič.

„Krist z vami!“ zaželi navzočim.

„Bodi po tvojih besedah!“ odgovore mu.

„Ti, sinko Hilarij?“ začudi se stari duhovnik.

„Kakor vidiš, oče,“ odvrne dijakon.

„Kakšne novice nam prinašaš?“ vpraša dalje Sever.

„Zle, jako zle!“

„Kaj je,“ vprašajo vsi začujeno.

„Cesar Dioklecijan je izdal ukaz, da naj se preganjajo kristijani.“

„Kdo ti je povedal to?“

„Idite na Forum, pa čitajte! V ukazu stoji izrečno, da cesarja Dioklecijan in Maksimijan zabranjujeta krščanske shode, nadalje, da naj se sežgo svete knjige in kristijanom vzamejo časti in imetja. Razen tega naj se muči vsak kristijan, ki se ne odpove svoji veri. Sužnji pa ne morejo doseči svobode toliko časa, dokler so kristijani . . .“

Začuvši te nepovoljne vesti dvignil je sivolasi duhovnik roke kakor na molitev in vzdiknil:

„Vsemogočni Bože naš! . . . Dodeli nam moči in vztrajnosti v teh težkih dnevih . . . Na-počila je ura izkušnje, ko naj pokažemo, da ljubimo samo Tebe, in da živimo samo za Tebe!“

Navzočni so zrlí čude se na častitega duhovnika, ki mu je na upalih licih počival blag mir . . .

„A kaj pa je vendar vzrok, da je cesar Dioklecijan tako vzrastel proti nam?“

„Čul sem v mestu, da je cesarja pregovoril na to njegov Galerij. Nепrestano je sumničil cesarju kristijane, češ, da mu strežejo po življenju in da so nevarni državnemu miru.“

„Nesrečnik!“ de Valerij ogorčen.

„Pravici božji ne odide!“ oglaší se mladeničev eden.

„Cesarja Galerija pa hujska najbolj njegova mati Romula, ki ne more kristijanov videti živih!“

„Ta kukavni Galerij misli, da zatara kristijane? Nikdar! Prej se zgrudi v prah on in vsi tisti, ki delajo na zator Kristove vere, nego pa mi! . . .“

„Sirovi pastir, ki je nekoč pasel črede po daških tokavah, hoče ugonobiti istino . . . O, preslab je on zato! Tega ne doživi Galerij.“ vzklikne Julij.

„Deca moja!“ de s svečanim glasom Sever, „Krist, Gospod naš, zmaga Dioklecijana in Galerija in vse, ki so se dvignili proti njemu. Nauk njegov je vtemeljen na istini in ona ne podleže nikdar! Mar ni dejal božji Učitelj prvaku apostolskemu, sv. Petru, ko mu je podelil vrhovno oblast. Ti si Peter skala in na to skalo sezidam cerkev svojo in vrata peklena je ne zmagajo!“

„V Rimu so zagnali glas“, nadaljuje zopet Hilarij, „da je v cesarski palači v Nikomediji v četrinajstih dneh dvakrat buknil ogenj, in Galerij je uveril svojega tasta, da so zanetili kristijani.“

Emonski.

(Dalje prihodnjič.)

Zrnje.

Oče naš. Oče naš je najlepša in najpomembnejša molitev. To so zlasti spoznali svetniki. — O sveti Elizabeti Turinski se pripoveduje, da je vsak dan šla dve uri daleč po samoti, da je mogla popolnoma nemočena se zatopiti v to nebeško molitev. Molila je pa en sam očenaš po dve uri. Pri tem je njena duša kakor marljiva bučela srkala duhovni med iz nebeskih skrivnostij očenaševе molitve. Bl. Nikolaj iz Flüe pa je za en očenaš potreboval navadno devet ur. In mi —?

o. P.

Turek moli. Bil sem dijak na reški gimnaziji. Rad sem se izprehajal ob prostih urah na morski obali. Občudoval sem mirno gladino neizmernih voda ali pa na divje se podeče razburkane valove nemirnega morja. Pot me je vodila v luko, kjer so stale vrste velikih in manjih ladij raznih narodov, last domačih bogatinov in veletržcev, pa tudi takih, ki so prijadrle iz daljnih tujih dežel. Med mnogimi brodovi, ki so stali tukaj zasidrani, je svojo pozornost posebno vzbujala velika krasna trgovska ladija, lastnina bogatega Turka. Gospodar, poveljniki in priprosti mornarji, ki so se na ladiji gibali, vsi so bili Turki. Zanimalo me je, kako pobožno so ti ljudje molili o svojem času. Na dano jim znamenje so pustili delo ter skoraj do tal sklonjeni so nekaj minut vtopljeni v molitev ostali nepremakljivo, dokler niso zopet na dano jim znamenje lotili se dela. Gospodarja in voditelje ladije sem videl, kako so se proti večeru izprehajali po drevoredu in ob uri molitve so se prav tako vstavili ter opravili svojo pobožnost in se niso zmenili, da so se vstavljali ljudje in je opazovali. — Koliko ljudij se je pa odkrilo in molilo „Angeljevo češčenje“, ko je malo pozneje na Trsatu in po reških cerkvah zazvonilo „Zdravo Marija!“ Kako malo so se zmenili Rečani za zvonjenja opominj do molitve! Turki nam torej v izgled pobožnosti in oni nas uče moliti.

J. B—c.

Poprava.

Oče naš v sonetih. V. — 7. vrstica na strani 282 naj se pravilno glasi: „Na veke pojejo Bogu „Hosano“.“

„Danica“ izhaja vsak petek na celi polji in velja po pošti za vse leto 6 kron, za pol leta 3 krone, za četrť leta 1 krono 50 vin. Zunaj Avstrije velja za vse leto 7 kron; za Ameriko 9 kron. Ako bi bil petek praznik, izide „Danica“ dan poprej.

V Ljubljani se dobivajo posamezne številke po 10 vinarjev v tabakarni: Makso Brusovi, pred škofijo 12.